

Подунавка из-лази сваке Не-дељ у вече, и кошта за целу годину 5 фр. ср. за полу 2 ф. 30 кр., на три ме-сеца 1 ф. 15 кр. без поштарине сь поштари-номъ 1 ф. више.

ПОДУНАВКА

Предброни се може код сваке и к. поште. Изь внутрености Србие нека из-воде у плаше-нимъ писмама сь повцима на вьпшжару Госп. В. Валожина обратити се.

Силный царь Стѣпанъ и краля маѣарскій Лудвикъ.

Зборъ зборила силна Маѣарія
 У Будиму граду бѣломѣ.
 На зборъ дошли силни поглавари,
 Великаши, маѣарске спахѣ,
 Свѣшћи и Хоцаковићи,
 И владике и митрополити,
 Што су земљи смилъ и босилъ,
 Међу њима и краљ одъ Маѣарске.
 Зборъ збрише дуго и за много,
 Како, брате, гђе старѣгъ нѣ,
 Да одъ нѣга млађи се застиди,
 И гђе манит' мудрѣгъ в раванъ,
 И гђе свако, што м' на уста дође,
 Зановѣта, и езикомъ дупа,
 Не мислећи, рече ли валану;
 И гђе гдѣшито будала поквари,
 Што наймудрѣ незна поправити.
 Ни помена нѣ одъ вѣщи
 Одъ вѣщи, и разлога мудра,
 Гђе се гложе силни и бѣсни.
 И гђе сама свою корнѣсть глѣде.
 Зборъ зборише три године дана,
 И юшъ ништа за напредка нису
 Измудрили, нектож догодили.
 У невольи мишла сиротиня:
 По ню ядну быѣ што валино,
 Те одъ своихъ одкидала уста,
 А бѣснимъ, да прохарче, дава,
 Да юшъ бѣшныи буду и мучнии.
 Кадъ четвѣрта година наступи,
 А юшъ збора прекинули нису,
 Што му края небѣше никако,
 Да се нису са њинѣмъ краљѣмъ
 Посвајале силене спахѣ.
 И попови, што су земљи главе,
 Ев' искаше у збора и краля
 Веѣе власти надъ своимъ подручѣмъ,
 Да су силни после самовольни.
 Краљ дознава кудъ се ошибуе,
 Да су были наумили клѣти,
 Власть краљѣву на себе узети,
 Сиротиня да обране нема
 Юшъ едине у своего краля,
 Крвопѣям' надувши у руке.
 Кадъ у краля крепость опазише,
 Тада другу рѣчь окренуше,
 Завикаше изъ грла еднога:
 Да рашире землѣ и државу
 И при свое круци сплахлука,
 Што у рачунъ опетъ њима дође.
 Ни то краљу мило не быаше,

Е безъ пута нѣе канлѣ кавзи,
 Сь околниомъ бѣше у любви.
 Но Маѣари навалише яко,
 На зло своего наметнуше краля,
 Сиротиню уцѣвѣлише гдно,
 Еръ геакъ валя воевати,
 И гинути за свою господу.
 5
 Краљ крашну, да отвори, мора,
 И на силна ербска цар' Стѣпана
 Да завойшти заматъ по неправди.
 60
 Цару даю на хабаръ Маѣари:
 „Чуешъ, царе, силеный Стѣпане!
 „Ты се ширшиъ и землѣ осваешъ
 „На истоку, югу и западу,
 „Цариградъ ти како у рукахъ,
 „И нѣгове згоде свеколикѣ,
 „Што Азію за Европу вежу,
 „Те се зове ключемъ одъ свѣта.
 „Мы ти зато на путь не стѣемо
 „И Азію да прихватишъ силу;
 „Зато валя да помислишъ на насъ,
 „Да и нама живѣти валаде
 „У сусѣдству сь тобомъ у дослуку.
 „Мы ѣемо се задоволит' малимъ,
 „Дай намъ Сріемъ, дай намъ Банатъ равный,
 „Некъ в Сава одъ Дринскога ушѣа,
 „И Дунаве међа до Карпата,
 „Некъ су наше меѣе обалине.
 „Ако тако испунити неѣешъ,
 „Ты се спремай бою и мейдану,
 „Да оружѣмъ землѣдіелимо.
 „Одъ вольо ти и рокъ и рочиште.“
 75
 Кадъ гласъ дође силу царъ Стѣпану,
 И кадъ виѣше, шта Маѣари траже,
 85
 Грохотомъ се силанъ насмѣяо,
 Юнакъ силанъ за страхъ и незнаде,
 У мейдану ужива юнаштво.
 90
 Бой в мили цару одъ свачега,
 Наблюдуе и одъ срдна жели,
 Да године не проѣу му младе,
 Царуюћи, а у беспослници;
 Те повика, набрекну писарп:
 „Болъ, море, пера заострите
 „Бре пиштите, што ѣу говорити;“
 95
 На овако свѣтне кнѣвѣе каже
 На войводе и главне юнаке:
 „Ну почитѣе, мои соколови!
 „Маѣаръ неѣе са Србиномъ мпра,
 „Сріемъ ишту са Банатомъ равнымъ
 „Да имъ зато данасъ поклонимо,
 „Што одъ Грка землѣ преузесмо
 „Воююћи до мора синѣга,
 „Кабули намъ данасъ Маѣарія
 „И Цариградъ и землю Азію;

„Али неѣе да расуди клѣта,
 „Да гинути валя, на узети,
 „А Маѣаръ бы ширю се мукте.
 „Насъ Маѣари на бой позиваю,
 „Ако њима небы испунили,
 „Да оружѣмъ землю діелимо.
 „Иште Маѣаръ землѣ у Србина
 „И безъ мукѣ, и безъ боя тѣшка,
 „И безъ яда своего и нашего.
 „Но Маѣари ка.ъ подадрѣше,
 „И я самъ се нечѣмъ доислѣю,
 „Да бой буде на М ршквой равни,
 „Ту ѣе Маѣаръ, силанъ биняція,
 „Да развѣе свою катанію,
 „Некъ се шѣюме наши коняници,
 „Што су сада одъ талума нова,
 „Удараю. среѣу окушаю,
 „Хоѣе л' быти на коню юнаци,
 „Као што в наша пѣшадія.
 „Ако Богъ да и среѣа одъ Бога,
 „Те нашъ мейданъ остане и хвала,
 „Шумадію могли бы узети
 „Одъ Арада горе до Варада.
 „Но мн рѣчь чуйте и слушайте!
 „Дижте войске хитре конянике,
 „Подъ юнаке добре конѣ дайте,
 „А на коня све добра юнака,
 „Што в вичанъ бою и оружю,
 „Што не преза кадъ свѣтъ мѣня,
 „Поуздано дижте и валино,
 „Невѣштате лудѣ не водите,
 „Да забуне не чине по войсци.
 „Пѣшадіе некъ оманѣ буде,
 „Два конѣика а едногъ пѣшака.
 „Сь войскомъ хайдте біелу Куличу,
 „Малу граду на моравску ушѣу,
 „Онѣе да сте до неѣелѣ пете,
 „Да до свеца до Петрова дана.“
 125
 Кадъ царъ тако заказоа войсци,
 Онда і' другу кнѣвѣе говорію,
 Те в прати біелу Будиму
 А на руке кралю Лудовику,
 Кнѣвѣе бѣше овакова гласа:
 „Лудовиче одъ Будима кралю!
 „Я шта смѣра твоя Маѣарія?
 „Заръ се тако землѣ поклоняю,
 „Као миразъ узъ удату шѣеру?
 „То в говоръ како у трабуни.
 „У мене стѣ землѣ поискали
 „Наканъ самъ вамъ волю испунити
 „Само почемъ мейданъ діелимо,
 „У насъ ништа тевѣѣели нема,
 „Его рока, ето вамъ рочишта
 „Юначкоме бою и мейдану,

110
115
120
125
130
135
140
145
150
155

У лѣпой равни на Моришу
 Съ обѣ стране воде валовите,
 О Илину да се састанемо
 И оружїемъ землѣ подѣлимо.
 Ако ли вамъ то нїе по ѹди,
 Одгодите, обое разбите,
 Доколанъ самъ и на свашто наканъ.“
 Тако кнїгу пратио е краљу
 И иѣговой мучной Маѣарин.
 Пакъ ста брати око себе войску,
 Подъ баряке избране юнаке
 На хатовимъ а подѣ оклопима,
 Миздраклие све главне делїе,
 Яокнути коп не умїю,
 Нити знаду плехи окренути.
 На мейдану я на мѣсту страшну,
 Гласа нема муци ни жалости.
 Метохию диже и Подримлѣ,
 Пакъ удари на Косово съ войскомъ,
 На бїела Вучитрна града;
 Ту се Стѣпанъ са зетомъ састао
 Са войводомъ Войномъ юнакомъ,
 И са свое три сестриѣ млада:
 Съ Петрашиномъ и са Вукашиномъ,
 И Милошемъ наймлађнимъ сестриѣмъ,
 И ту дошли косовци юнаци
 Одабрали болїи одъ болїехъ.
 Огале се съ войскомъ подигао,
 Ударїю низъ воду Ситницю
 Иде лонну съ войскомъ Поморавлю,
 Но мало се быо увратио
 На лїево шеру Митровици,
 Гђе ишчека браѹ Херцеговце,
 И юнака войводу Момчила;
 Ту му дође и малена Бабьска
 Са войводомъ некимъ Страхиномъ
 Съ Бановиѣмъ, Огняновимъ синомъ.
 А отале царь силеный пође
 Све низъ Ибаръ до Мораве мале,
 А низъ малу оде до велике,
 И онѣ е изчекано войске,
 Одъ Назара Релю крылатога
 И делїе одъ Старога Влаха,
 Одъ Подлимля и одъ Суходола.
 И ту дође Ужичка войвода,
 И ту дође, и доведе войску
 Одъ Ариля и одъ Златибора.
 Мили цару како расте войска,
 Юшъ видїе какви су юнаци
 Поуздани, мейданцие старе,
 Што у ватри и заматорили.
 Отудъ диже царь силеный войску
 Низъ Мораву преко Поморавля,
 Я кадъ дође повнїже Крушевца
 Башъ на ушѣ одъ Мораве Бинче,
 Састао се са Югомъ Богданомъ
 И са войскомъ одъ Прокупля града,
 Одъ Лѣсковца, Врањъ и Лїевча,
 Нова Брда и Клеуре тврде.
 Скупа иду доломъ Моравскїемъ,
 Докле дошли на Моравско ушѣ,
 Гђе Дунаво у нѣдро е прима.
 Ту стадоме у Куличу граду,
 У Куличу, и око Кулича,
 Одъ Мораве до Бзаве брзе
 Притискоше полѣ край Дунава.
 Данъ по данакъ сѣе ячи говретъ,
 Е одъ свуда придолази войска;
 Ту дођоше силии Шумадинци,
 Што ихъ жешћихъ на крайни нїе;
 Ето стиже Срїемъ земля равна,
 И долази Мачва и Подринѣ
 Са войводомъ Грбляновимъ Лазомъ.

(Свршетаѣ слѣдѹе.)

160 Димитріе Омїръ и Ефендія.

(Приповедка.)

165 Ко се неопоминѣ оногъ ужасногъ крвопро-
 лиѣа у Хиосу годише 1822. Тужна е и ужасна
 повестница, како е страшный Кара-Али-Паша
 или Црпый Паша съ флотомъ и войскомъ близу Хи-
 170 оса, najlepшегъ, найбогатїегъ и наймпроблювїегъ
 онда острова у грчко-турскомъ Архипелагу, до-
 шао, те е трговина и благостаѣ са жителяма и
 домовима — за три дана изчезло. Земля се крвлю
 напоила; обиталишта европски конзула престала
 175 су быти прибежишта; саблѣ бесни Османлія у-
 бїяле су равнодушно седогъ Патрїарха, као и
 дете на сиси, младу жену, као и невесту; више
 одъ осамнаестъ тисуѣа особа валяло се у крви
 а у развалинама Хиоса станише се слепи мишеви
 180 и аждаѣ, урлаючи пси и крештеѣе грабљиве
 птице.

185 Мало е нїи избегло одъ освете Кара-Али-
 Пашине. Ко е средства имао, бежао е къ оба-
 лама италїанскимъ или францускимъ средоземногъ
 мора. Нарочито е Марзель примїю многе одъ овы
 бегунаца, кои нису могли Богу доста благода-
 рити, што су свой животъ и свой новаѣ сачу-
 вали. Наравно да е међу нїима было и гдекогъ
 190 сиромашка, кои е свое цело иманїе изгубїо, а
 садъ е морао свою кору леба ношенїемъ терета
 у пристаништу заслуживати.

195 Међу овима беше и некїй Димитріе Омїръ.
 Нико о нѣму нїе више знао, веѣ само да е изъ
 Хиоса, после оне сече избегао, да е самъ сам-
 пцїтъ и врло сиромашка быо. Но юшѣ толико сре-
 200 ѣанъ бїаше, што е редку вештїну у власти имао,
 коя му е истина врло неизвѣстно, али опетъ мно-
 го сїяніе издржаванїе доносила, него што е было,
 издржаванїе иѣгови земляка, кои су у пристани-
 205 шту радили. Димитріе Омїръ бїаше врло вештѣ
 пливачъ и гнорачъ. Да е Димитріе у наше доба
 живїю, онъ бы се профессоромъ назвао, углеве
 бы улица огласїма и образнимъ представлїяма
 свое вештїне попреко и уздужъ излепїю, и пред-
 210 ставляю бы свою вештїну у сїяно украшеномъ
 мростору. Годише 1826 задоволявао се са са-
 мимъ баченимъ му на поклонѣ новцемъ, што е
 свою вештїну у пливанїю и гноранїю явнїю у Мар-
 215 зельскомъ пристаништу показивао. Онъ е прили-
 чно беспосличарскїй животъ проводїю; пливао е
 и гнорало се кадкадъ ради свогъ удовольства, а
 затїмъ е съ таквомъ безбрижности на суѣцу ле-
 200 жао, да бы свакїй, кои небы знао, да е изъ Хиоса
 мислїю, да е какавъ надпичаръ у стоваришту
 пристаништа Санта Луцїя. Димитрію бїаше одъ
 прилике тридесетъ година, быо е високъ, врло
 225 сразмеранъ, прикастогъ лица, дуге, црне косе,
 и огнїны прны очїю. Одедо имаѣаше врло про-
 сто; обичну кошулю, бело- и црвенопругасте чак-
 шїре, свїленїемъ поясомъ стегнута, и малый грч-
 230 кїй фесъ на глави, украшенъ златомъ кїбан-
 комъ. Чарапе и цпеле презирао е као женскїй
 украсъ. Онъ е быо подцїно задоволяѣ са сво-
 їомъ простомъ раномъ, т. е. съ грожѣемъ, дубе-
 ницама, прїимъ лебомъ, белимъ лукомъ и кисе-
 лимъ виномъ. За обиталиште нїе ништа плаѣо,

почемъ му е некїй грчкїй трговаѣ, кои се у
 Марзельо станїю быо, допустїю, да у нѣговомъ
 магазину, подобно каквомъ псу, спава. Ако е вре-
 ме лено было, то е пливао, гнорало се и сушїю
 на суѣцу; ако е пакъ рѣаво было, то се завла-
 чїю у угаль какавъ и спавао е.

Годише 1824. намеравало е турско прави-
 телство свою морску силу знатно умножити. И
 онда е юшѣ, као и садъ, было у Цариграду
 арсенала и бродостройнїѣ; али су Османліе слабо
 разумеваде градити бродове, те збогъ тога су
 морали европске вештаке потражити. Но почемъ
 бродостройтели нису хтели къ Султану нїи, то
 е морао Султанъ къ нїима, то естъ, послао е
 едного ефендію изъ одѣлея марїине у Марзель
 съ цїномъ власти, да тамо четири фрегате са-
 градити даде. Ефендія е имао на ту цель новаца
 а почемъ е бродостройтели мало за тїмъ стало
 было, да ли ће Грци или Турци победу одржати,
 то су се одма посла примїли, и у пролеѣе го-
 1825. бїяю две фрегате готове, да се на
 воду отїспу.

Француски посленици приметили су, да се
 Димитрія гнорача граѣнѣ фрегата яко тїцало.
 Свакиданъ е долазїю у бродостройню, где су те
 фрегате граѣне, и седїю е ту више часова. И
 други су Грци долазїли кадшто, и грдили Турке
 и Французе, што имъ ови руке пазаймлюю, да
 граде лаѣе, кое ће неверници у битки противу
 Христїяна употребити. Димитріе се у ову псов-
 ку нїе упуштао. У нѣга су биле речи скупе,
 и седїю е мирно на даскама, гледаючи пазливо
 на радїю бродостройтели. Нико на нѣга нїе па-
 зїю само му е кадшто по гдекои неколико суа
 сажалїиво бацїю.

Найпосле освану данѣ, кадъ се имала прва
 фрегата на воду отїспути. Полакъ се Марзельо
 стекло было. Ту се нашао и подпрефектъ. На
 узвишеной сгради око бродостройню блистаде се
 лепе, накиѣене госпоѣе; лаѣа „Султани Бари“
 бїаше заставама украшена, а на нѣой се налазїю
 великїй Ефендія, са своимъ секретаромъ, своимъ
 толмачемъ, чїбукчїомъ и са бродостройтелѣмъ.

Врїю е величественно гледати, кадъ се какавъ
 великїй бродъ на воду отїскуе. Съ куданїемъ
 чекиѣа куца и човечїе сердце. Чекичи уклаяю
 съ пута последнїѣ сметнїѣ и препреке, и кадъ се
 огромна маса почне двїзати, обузме гледаоца
 страшливо чувство сумнїѣ, надежде и стра. Кадъ
 се бродъ исправи и као какво живо существо
 у воду заплива, онда све то ускипи одъ радо-
 сти и дївленя; човекъ мора и неотїце узвїкнути
 и самомъ себи, своимъ ближнїемъ, на и сва-
 коме среѣннїй успехъ честитати.

Свїю очї бїа у на речену лаѣу управлїе.
 Само су е неколико клада одъ воде раздвїяе,
 кое бродостройтель съ пута уклонїю. Овай су
 посао у преѣшнїя времена као тако опасанъ сма-
 трали, да су га морали само на смртъ осуѣени
 преступници вршїти, кои су затїмъ ослобоѣени
 были, ако су дело среѣно извршїли. Юшѣ при
 првомъ чекичномъ ударцѹ загнорїю се Димитріе,
 кои е доонда у множини народа стояо, у воду,
 и пливао е онїмъ правцемъ, коимъ е имала по

своей прилици фрегата поѣи. Скупѣна множина викну изъ гласа, кадъ се овай у плаванию своемъ на ономъ мѣсту появію, где се имала лаѣ спустити, ерѣ ова се веѣъ была почела кретати, те е тако свакой мислю, да ѣе гнюрача у томъ тренутку своіомъ преднѣомъ части смрвити. Но кадъ е овай неколико стопа одъ фрегате удалѣтъ быо подиже свое претеѣе руке неколико тренутака у висину, леже затимъ на леѣа и одплива далѣ. Фрегата е веѣъ была прилично далеко склизнула, и наеданпуть упаде у воду; али нѣе далѣ као какво живо существо пловила, веѣъ поче са стражнѣомъ части тонути, и тако нова фрегата нѣговогъ величества Султана — остаде у глибу.

Сва покушаваня, да бы е на воду одтиснули, остадоше безуспешна. У таквимъ приликама неостае друга средства, веѣъ лаѣу на ономъ краю, где е запада, разтрошити, та тако и ову фрегату постиже иста судбина. Ефендія е одъ лютине беснѣо, бродостроитель бѣше у очаянѣю, Французи приписивау ту несреѣу тежини брода, а Турци, као суевѣрни люди, мислили су, да е свему томе узрокъ Димитріе Омирѣ, кои е своимъ очима лаѣу урекао. Да е Ефендія у своіой земљи быо, онъ бы свему томе своіомъ на прѣчацъ надъ Димитріемъ извршеномъ пресудомъ край учинѣо, али у пределу на ушѣу Роне нѣе се о вешанѣо ни мислило. Тако се морао Ефендія задоволити са строгомъ заповѣсти, да у напредакъ гнюрача неѣе у бродостройню пустити. После неколико месецѣй буде друга фрегата за одтискиванѣ на воду спремна.

На Ефендиномъ лицу изражавао се страѣ, кадъ е стакло ѣса шербетомъ на преднѣой части лаѣе разбіо и ову „ахмеди“ назвао. У истомъ тренутку заори изъ гониле гласъ: „Димитріе! Димитріе гнюрачъ!“ и Ефендія упрепашѣнѣи и престравлѣнѣи види проклетога гнюрача, кои е свое руке као и привипуть подигао, безъ сумнѣи у намѣри, да и овай фрегати своимъ очараванѣемъ погледомъ спѣва за душу.

Быле нѣгове очи очараванѣе или не, доста, да е и ову фрегату иста несреѣа постигла; и она остаде у глибу. Бродостроитель веѣъ нѣе зѣао, шта да ради одъ муке, а Ефендія се псуѣюћи врати у гостионицу и хтеде истомъ на своимъ беднимъ служительима срѣце да изкали, алъ се нѣговъ толмачъ, некѣи опитроумный Гркѣ, усуди са своимъ советомъ мелемъ гнѣвномъ срѣцу поднѣти.

„Честитый Ефендія,“ говораше онъ, овай рая, кои се Димитріе зове, безъ сумнѣи е лукавѣи человекъ, кои е чаромъ своимъ бродове мога господара утопѣо. Алъ онъ е Гркѣ и рая, затимъ истимъ и нитковѣ. Подмитига, честитый Ефендія, и онъ ѣе одъ свогъ обчараваня одустати.

„Вы сте сви пси и штенци одъ наса,“ одговори Ефендія милостиво, „алъ опетъ изъ твоѣи уста излази много мудрости; пошлѣи дакле по тога гнюрача съ обчараванѣемъ очима.“

По краткомъ времену доѣе Димитріе; но онъ нѣи се поклонѣи Ефендіи, нѣи предъ нимъ евиде фесъ съ главе. Султановъ посланикъ паде у изкушенѣи, да гнюрача збогъ нѣгове учтивости са гонилемъ дегенева по табани награди; али га

одъ тога одврати страѣ одъ подпрефекта и нѣговы жандара, а можда и одъ обчараванѣе силе тога гнюрача.

„Псето едно и робе,“ рече му учтиво, „зашто си обчарао бродове нашего господара, Калифа и султана Махмуда?“

„Я нисамъ овамо дошао, да грдню примамъ,“ одговори гнюрачъ ладно, „и ако су ваше речи за псе, то отворѣте прозорѣ и вабѣте ѣи. Ако шта желите одъ човека, кои у Французской онолико исто важи, колико и вы, то говорѣте.“

„Бродове, робе, бродове!“

„Прва два леже у глибу,“ одговори Гркѣ а треѣий неѣе ни толико одпловити, колико може топъ добацити, ако да Богъ и св. Ђорѣ изъ Кападокиѣ.“

„Ты лажешъ, псето, ты лажешъ!“ викну Ефендія.

„Вы лажете, Ефендія!“ одговори гнюрачъ, „и ако ми ѣоштъ еданпуть рекѣете, да лажемъ, тако ми светогъ Луке, разбѣиу вамъ главу.“

Почемъ е Ефендія съ гнюрачемъ самъ быо, а намештено лице и показани зуби изявише лютину овога, то се Посланикъ утиша, и почне блажѣи говорити.

„Можешъ ли обчараность одъ бродова одклонити?“

„Онѣма, кое су веѣъ на воду отиснуте, непомаже никаква молитва.“

„Оѣе ли треѣий бродъ одпловити?“

„Ако я узхтемъ.“

„А четвертый?“

„Ако я узхтемъ.“

„Кажѣи ми твоѣа условѣа,“ рече Ефендія мало успокоевѣи. „Колѣидо пѣтешъ гроша? Оѣе ли ти быти доста десетъ тѣсуѣа?“

„Много више,“ одговори Димитріе съ горкимъ осмеиванѣемъ.

„Више! Какви сте ниткови, вы Грци! Колико више?“

„Я захтевамъ, да ми изъ Стамбола мою жену Катинку вратите. Нѣо су изъ Хиуса одвели, и садъ е у харему Капудан-паше. ѣоштъ захтевамъ, да ми вратите мое трѣе дѣце, Антонѣа, Ђорѣа и Евдокѣю. Кадъ овде у Марзѣлю видимъ све нѣи, и кадъ ми ѣоштъ одозго изплатите двадесетъ тѣсуѣа гроша, онда ѣе мирно ваши бродовѣи одпловити.“

„Добро,“ одговори Ефендія, „я ѣу ѣоштъ ове ноѣи у Стамболѣ писати, и до два месеца одъ данасъ имаѣшъ твою жену, дѣцу и поисканѣе грошеве. Али чѣмъ ѣешъ ме обезбедити? Речъ Грка невреди ни едне паре.“

„Я ѣу вамъ дати за еше два трговца изъ Марзѣля, кои ѣе вамъ за двапутъ веѣу суму добри стояти. Вы ми неможете све дати, што бы я желѣо,“ рече напоследку гнюрачъ съ набранимъ челомъ. „Вы ми неможете повратити животъ мога старогъ отца, мое сестре и могъ наймлаѣегъ чѣда. Вы ми неможете дати одъ срѣца крви оногъ Албанскогъ курыка, кои е нѣи прождѣрао.“

После три месеца была е гнюрачева породица у Марзѣлю; но при свемъ томъ искао е овай уговорену суму новаца напредъ, почемъ е

заданой Ефендиной речи исто онако мало веровао, као и Ефендія нѣговой. Освану данъ одтискиванѣо треѣе фрегате у море, и веѣа него икадъ множина народа бѣше се скупѣта, нестрпѣливо очекуѣи свршетакъ предстоѣвшегъ дела. Димитріе гнюрачъ, кои е за време послѣдня три месеца имао слободанѣи приступъ у бродостройню, бѣше на преднѣой части лаѣе. Намазани се вальци избѣше, фрегате се покрете и одтиште се величественѣо у воду. Ефендія е быо изванъ себе одъ радости и веровао е садъ више него икада, да Димитріе има обчараванѣе очи. После неколико дана уплива и четверта фрегата у море съ истимъ узѣтхомъ.

„Чудноватый человекъ!“ викну посланикъ блистателне Порте. „Каквимъ си редкимъ чаромъ могао обе прѣе фрегате обчарати?“

„То е было сасвимъ просто,“ одговори Димитріе у присуствѣи многобройногъ друштва, кое се на сѣанѣ обѣдѣ скупѣло было. „Прѣпетъ година быо е мой отацъ еданъ одъ наибольшѣи бродостроителя у Хиусу, и я самъ се одъ дѣтнѣства у той вѣштнѣи поучавао. Мы смо были богати, мы смо были среѣни, докъ настъ турскаа злочнѣства нѣсу упропастила. Я доѣо у Марзѣль, сѣрома као просѣакъ; отацъ ми е быо убѣенъ, а жена съ дѣцомъ у робство одведена. Како самъ живео, сви вы знате. Докъ су прѣе две фрегате граѣене, сматрао самъ точѣо сваку радню. Я самъ приметѣо више погрѣшава, кое су морале броду у плованѣю сметати. Но кадъ самъ съ Ефендиомъ у погодбу ступѣо, дружѣо самъ се свакой данъ съ бродостроительима, показало самъ имъ, што на броду неваля, и казао самъ, како имъ поправити вали. Они дакле преиначише и поправише. Бродовѣи су среѣно на воду одтиснутѣи, и тако су зле очи у томе толико учинѣли, колико лепый камень на чѣбуку честитогъ Ефендіе.“

Послѣдѣимъ небѣяше ово обѣяснѣи право, те проумѣла у себи, да су сви Грци крадливѣци. Но Димитріе е имао свое грошеве, оставѣо се свога гнюраниа и поче бродове о своемъ трошкѣу градити. Обе фрегате буду брзо наоружанѣе, али ѣи у битки и кодъ Наварина, као што смо чули, коначѣо упропастише.

Избащиванѣ Етна.

(У есепѣ 1852. год.)

Познато е да е Етна, кою Сицилианцы Monte gibello зову, много виша и обимомъ шира одъ Везува. Подъ номъ су унаоколо многобройна села, у којима живе до 300.000 людѣи. Край нѣнѣ до кога се земля може обраѣивати, зове се Regione colla и допре до манастира Св. Николе, 2500 стопа надъ моремъ; виноградѣи, гаевѣи одъ маслине и смокава са силнымъ у нѣи новѣи доба посаѣенымъ индѣйскимъ смоквама изгледаю прекрасно. Далѣ у вѣстъ починѣи край шумскѣи (Regione temogosa) съ богатимъ растовѣимъ шумама. Найпосле, када се сасвимъ проѣе комадъ обрастао шумяромъ, доѣе се до снежно

лине (Regione nevosa), која е готово целе године покривена ледомъ и снегомъ.

Обе горе, Везувъ као и Етна, починиле су већ велика опустошенија. Целомъ свету е познато прво изабациванѣ Везува године 79. после Христа, при комъ су вароши Херкуланумъ лавомъ, а Помпей пепеломъ засуте; међу доднимъ измѣтањима одъ 1631, 1701, 1779, 1794, 1822, 1839, 1850. било е оно прво најсплине, ерѣ су пропала многа села заедно са 4000 људи. Одъ 80 до сада позната измѣтања Етне било е оно у 1669. најпустошнѣ, а по добивенимъ досада вѣстима као да оно одъ 1852. нѣ слабиѣ.

У четвртакъ 19. Августа започне изабациванѣ съ jakimъ земљотресомъ, да се грдна гора до два трѣсла. Тај земљотресъ прилично се надалеко пружио, ерѣ на више места у Швайцарској осетио се у исто доба слабиѣ тресакъ и докъ е гора измѣтала са изабациванѣмъ нѣ било яке кише, као што е то иначе обично, али е тога дана у едномъ крају у јужној Немачкој било, збогъ врелогъ ветра, сиане олујне съ кишомъ, која е шварцвалдске долине, особито кодъ Шрамберга, яко поплавила. Едно енглеско друштво кренуло се тај данъ да се на Етну поспе и имало е издржати целу силу првога измѣтања. Ово друштво описуе га да е то било тако величествено да се не може казати. Небо и земља изгледау као усјана маса воздуха, озгорѣ е суктао изъ Етне пламенъ одъ сумпора, оздолѣ су куляли изъ едногъ дубљѣ лежећегъ кратера (такъ зовани Колоси), густе слоеви дима црногъ као смола; утроба горе дркала е и стенила, а олујна е беснила крозъ воздухъ своѣмъ снагомъ.

При првомъ измѣтању правий (најгорниѣ) кратеръ Етне (врѣ му лежи 10,000 надъ моремъ) нѣ ништа друго изабацивао осимъ силне кише одъ пепела, кое е више сатиј трајло допирући до најнижи села, да су се ова побояла да иј непостигне судбина Помпеје. Тај данъ отвори се у водуйскомъ долу (Val dei Bue) — одъ прилике 7000 стона високомъ — ново гротло, пзъ кога на 40 кратера куляла силна маса усјане лаве. Овде се спомниѣ еданъ знаменитъ догађај, кои на ново доказуе чудну финоћу животинскогъ нагона. Мало пре изабациваня пробуди се еданъ чобанинъ, кои е преноћио са своимъ овцама и козама сасвимъ близу места, где ће се новый кратеръ отворити; кадъ изиђе предъ торъ опази особиту светлостъ. Дозвавши свога друга дивили су се обоица овомъ чудномъ појву, када наеданпутъ цело стадо — неколико яраца напредъ — поплашено на отворена врата одъ тора нагрне и безобзирце се низъ брдо устреми. Чобани наравно по невольн потеку за своимъ бегунцима — на срећу за обоицу, ерѣ одма затимъ пукне силно громъ, одъ кога се цела гора потресе — тора нестане, а на нѣговомъ месту куляла е силна лава.

Изабациванѣ трајало е у непрекидној срази вазданъ; затимъ попусти, потресанѣ горе престане и само е непрестанне радіо кратеръ, докъ после десетъ дана незапоче ново и сважнѣ из-

бациванѣ. Тога дана 29. Августа попео се на гору некиј немачкиј природоиспитатель, кои е у обштымъ новинама о томе ову занимливостъ явио:

„Прошле суботе увече у 11 сатиј крене-мо се по месечини изъ Ђаре и у три сата по поноћи дођемо у село Цафарано (на средни горе.) Ту сиђемо на пођемо пешпце крозъ честу и чистину на сусретъ къ краю реке одъ Лаве. Она е за ови десетъ дана прешла была у правој лини до 12—13, низъ целу дужъ 16—18 миля и была е тога дана јошъ само за две милѣ одъ села Цафарано. Ширина е износила 2—2½ милѣ; висина была е тако различна, да се управо ни одредити не може — на излазу могла е износити 25—30 палма (шака), горе е была много виша. Пошто две милѣ пређемо, пошлѣ насъ нашъ вођа на еданъ малый гребенъ, одакле смо стаяли на 50 корачая према изласку лаве.

„Као неми стаяли смо по дуже, и било ми е, као да гледамъ усредъ пакла. Докле е око допирало, ништа се друго нѣ могло видети до кривудаюћи омѣни маса, у пляду ликова кои су се непрестано мѣняли, овде по старомъ кориту лаве пузећи, тамо шуштећи и прштећи, затимъ уеданпутъ црну лаву параюћи, да прокрчи себи пролазакъ у дубину. Овде грдниѣ комадъ лава, кои се одкида и за собомъ паклений жаръ оставља, но по коме одма пепео попадне и поцрни; тамо силни огниѣ валови, кои теку низъ брдо подижући се и спуштаюћи. Докле годъ догледати могосмо, ништа до лаве, жара огня — десно лево, озгорѣ и са стране, само оно мѣстанце на коме стаясмо, нѣ горело, нити се пушило. Калъ сване сиђемо у дубину и уземмо — што пре неколико сатиј небы се смели усудити за сво благо на свету — за спомень неколико сасвимъ врели комада лаве.

„Пошто сасвимъ сване, покушамо узпузати до едногъ вишегъ места, кадъ уеданпутъ зачумо страовиту љуку. Јошгъ ноћасъ смо чули одозгорѣ грмљавину; но сада видимо сасвимъ ново брдо лаве да се управо на насъ валя. Одозгорѣ валяле се на земљу, а пзъ среднѣ избиле масе съ печувињамъ беснѣломъ грмећи, да су јошгъ на дану и при светлости одъ сунца изгледале прѣвце као жаръ. При томе е допирала до насъ такова врућина, да се едва трпѣти могла. Но ипакъ смо уступали коракъ по коракъ, као што намъ е ближе долазило усјано комађе лаве. Наеданпутъ почне прштати и шумтати, густъ црнъ димъ дигне се предъ нама; уедно е горела и сва трава яснимъ пламеномъ и море одъ пожара допирало е готово до наши ногу.

(Свршетакъ слѣдѣ.)

О подунавскимъ княжествима.

II.

Тако исто тежко е за путнике у Влашкој на спореднимъ друзовима, гди никаква пошта непостои яшеће конѣ и за кола, преноћиште, едо и циће добити; ако се што на колима сло-

жи, начини се све лако и брзо, само ако се де-си какавъ дорабанѣ у пратњи. Ели ту какво село близу, оде онъ у ово; потомъ самовольно уђе у најболю прву кућу, узме кола и конѣ изъ авлиѣ, изгони селяка, ако се мало узпротиви, и псовкомъ или кнутомъ, да узде и бичъ узме и съ колима попта, како бы путницима у помоћ притекао.

Послѣдоваће дугимъ саюзомъ съ портомъ, да и у подунавскиѣ княжества као у Босној постои наследствено благородство. Боярѣ (кажу и боерѣ, одъ славенске речи бой т. е. битка) имао е може бити у старо доба значенѣ ратника, но ово попятѣ већ одавно исподудара се са речи, која садъ значенѣ господина или благородника има. Достоинство бояра есть, као некада кодъ Франка и Англо Сакса, званично благородство, кое се само ступанѣмъ у државну службу — било у полицайну или судейску струку — получить може. Ово за целогъ живота благородство може свакиј добити, само ако има талантъ, иманѣ и наклоностъ, и къ томе за веће богаташе највыше су путови прокрчени, и богатый на већемъ достоинству стоѣщи отацъ већ уме своимъ синовима и сродницима врата одъ храма чести отворити, тако да боярско достоинство у фамилияма велики богаташа, ако нѣ наследствено, а оно е баръ постоянно. Премда се синъ и самогъ княза као свако просто народно дете рађа, ништа малѣ они кодъ колевке полагаю то мѣниѣ, да неће као такавъ умрети. Степени благородства цене се по достоинству. Наинижий степенъ заузима столоначалникъ на вышемъ стой началникъ, коме сердаръ, ага, подковникъ, фюрникмеръ т. е. генералъ постепенно навише слѣдую. На највышемъ врѣ стой догофетмаръ, титула, кою само министрѣ или съ нимъ на единакомъ степену стоѣщи државници получаваю. Одъ грчке речи *λογοθέτης* (рануководитель у византискомъ царству канцлеръ) влашкиѣ ѣзикъ претворио е тита (Т) у ф.

Кои е боярско достоинство получио, тај принадлежи привилегированой класи, у кое е рукама власть, утицај, богатство и иманѣ непокретно. Цело сеоско людство подложно е овой класи у виду робства, но Аустрија, за време докъ е Влашка заузета была, уништила е тај ярамъ. Земљѣдѣлацъ иманя нема; земля, кою обдѣлава, принадлежи нѣговомъ господару, коме е онъ кулчити и данакъ плаћати дужанъ. Господаръ (спаја) има већу власть, него кадъ бы званичникъ быо. Нижи званичници свою власть на зло употребляваю. Они су рђаво плаћени, на ситне доодке и споредне добитке опредѣлени, и отуда се насилія, отиманя и продаваня права порађаю.

Сиромашный боярѣ обитава у своѣмъ селу и нѣговъ погледъ пзванъ свогъ круга т. е. преко граница нѣговогъ иманя непростира се; богатиј притяжава кућу у варовни, кою онъ, макаръ да е сламомъ покривена, своимъ палатомъ назива; богате фамилие седе у обоимъ главнимъ варошима и то зими у Букурешту и Яшу, одакле радо путую. Паризъ е Мекка нарочито богатимъ боярима, почемъ се збогъ шѣвогъ неизображена

уяз сале отъмногъ и изображеногъ дружба изключую, то су на едно съ другимъ и мало важно обхождѣнъ принуђени. Што одъ сиромашногъ народа у својой постойбини изведе, то потроше у французской главной вароши, поруше свое здравѣ и иманѣ и врате се натрагъ Дунавомъ съ убиточнимъ болестима и на ономъ степену дружесвеногъ саобраштя, на комъ су беднители французскѣ кућа. И по спољности и внутренности види се на њи, да су одирке западне цивилизаціе одчасти научили, и при непорядку његовогъ разположенія покућства, опомѣнѣ се човекъ нехотце на стаѣ у Отахайти. Голый обитатель острова на южномъ мору задоволяѣт ѣ, ако баръ одну альпину европейску дочепа, и тако по некій се може видити едномъ кошульомъ, другій еднимъ паромъ чакшира, трећи пакъ еднимъ фраккомъ и т. д. обученъ. Подобно овоме налази се и у подунавскимъ княжествама бѣдны кућа, у коима се човекъ покућству мора дивити, тамо спољность кућу препоручуѣ, али у внутренности оскудицу у покућству трпи, овде пакъ разбачене су части онога, што се у вишимъ круговима други земаля у цело ставлѣно као потреба за угодно живота уживанѣ сматра. — Та иста неуредность влада и кодъ кола. Часть четири презрядна кова вуку поабана и незграпна кола, часть у красна кола мрщине упрегнуте едва корачаю, надъ коима кочилъ сажаленя достойно душа бичемъ. Выше духовне потребе неврде тамо ништа; кнѣге, нарочито учена дѣ а оскудѣваю; за художества боляръ и немари; ликови, штатуе и овимъ подобни предмети необкружаваю га. Музикални инструмента редко се налази, и гди бы се одъ фортопіано звечка (дашница) нашта, на зло бы се употребила. Позоришта има у Букурешту, Яшу и Галацу.

Бояру се чини, да ѣ дуго време. Онъ лежи или седи на своемъ докату — ходнику мало узвишеномъ и на сводъ подъ кровомъ изведеномъ, као што се у свима боярскимъ кућама налази — и свое време проводи пуштаюћи крозъ прете зрно по зрно одъ њилибирне броянице. За ловъ, яшенѣ, посѣту или увеселителну забаву немаре. Свако место, гди се бояри, младо и старо, скупляю, дав видъ картава у Хомбургу у маломъ, кое, са тамошнимъ разкошѣмъ, неописану тугу фамилии причинява.

Съ овимъ дружественимъ образомъ описаномъ уобщте природно само боярство, и разуме се само по себи, да почитаня пуны изятія одъ овогъ правила има. Особито између найугледниѣ родовъ налази се куће, у коима се богатство са савршенимъ наставлянѣмъ, благородне прави са своимъ вкусомъ скопчавая, и складна елеганція све мысли и чувства покређе. Треба знати, да уобщте женскій родъ на вишемъ степену стои. Одъ французскѣ воспитателька и немачки губернанта воспитанъ, безъ противорѣчія ѣ бодрый духъ девоичица и жена юшгъ веѣма пробуђенъ, съ некимъ знанѣмъ и способностями обоблаченъ и отуда различно произтекше обхождѣнъ примамлюѣт ѣ. Румуни су, нарочито вишегъ реда, лепъ човечій родъ, па и саме

девоичке и жене даю најдражестниѣ угледъ, према да имъ боя ніе тако бела, као у ладнимъ климата. Густа коса, црне велике очи, красне черте лица одликую иѣ као пробитачна появленя, само нетрае дуго њиовъ цветъ младости, еръ за неко време, у комъ жене кодъ другогъ народа често юшгъ на високой точки развіене лепоте стоѣ, Румунке увену, у комъ случаю кривца се немарливости мужава приписуѣ.

Вышій степенъ изображня женскогъ рода непростире се толико, колико читаѣ французскѣ романа дозволява. Съ разговоромъ о украсу и моли ограниченъ ѣ. Участіѣ такова створеня найманѣ уживаю, тако да на горизонтальной равнини њиови мужава стоѣби ни найманѣ се збогъ суровости ови печале. Кадъ духовенство мужа и жену разстави, судба ѣ боярке веома сажаленя достойна. Она ніе одушевленъ мѣлане любви познала, почемъ еданъ разкалашанъ человекъ њой таква чувства улити кадаръ ніе быо; сердце младе девоичке при просидби и свезиваню бракомъ редко се пыта, него се често средствомъ уговора свршава. Видили се да ѣ жена одъ свогъ мужа пренебрегнута, неможе іой се почитаніѣ улити, и лебде ли предъ њиномъ душомъ сравненія мѣду фантастичнимъ предметима њиове романтичне литературе и веома обичнимъ повлєнмя дѣйствительности, то се и опасность приближи странутипомъ поѣи. Наѣ ли њио сядниѣно сердце човєка, кои успавана чувства пробудити зна, то она лако надъ њимъ свою владу простре. Чистъ и благородногъ изгледа фамилярный животъ и честита верность редко се налази. Човекъ и жена имаю узаймно снисходѣнѣ и трпѣнѣ; свака страна иде своимъ путемъ, нити се една друге женира, небреженіѣ погрешака слабо познаю, ков честь и прави кодъ свою виши темперамента нарушава. Буде а' супружницима скопчана свеза досадна, лако се разрѣши. И тако раздвоенма православна црква не дозволява за живота еднотругогъ венчати се. Раздвоене жене, кои мужеви юште живе, удовицама се називаю, и нигде нема толико удовица, колико у Влашкой и Молдавіи.

Мы смо готово напоменули, како ѣ недостаточенъ укусь, како су скопчаваня у едно цело разкошны предмета разнородна, тако да сламѣный кровъ и завѣсе на прозорима одъ свиленогъ дамаска, дуваръ омазанъ блатомъ и тапетъ одъ кадиѣ у непосредственномъ се додиру налази. Тай истый неуредный появъ може се и на украшаю жена примѣтити, кое су земальску ношню према париской модѣ удесиле. Ако се у ютру появе при купованю на пѣнци, на подне у посѣти, после подне у шетњи или увече у дружественомъ кругу: увекъ ѣ нешто изванредно на њима быти, и яко имъ се допада, западну моду у свакомъ смотреню превазиѣи. Малый на потильку лежеѣиѣ шеширъ у найситнимъ борама набранъ, састои се изъ шарене смесе цвеѣа, чипкѣи и перя, при чему ништа ніе тако лепо, као густа црно сѣяюѣа се коса, коя слободно и сва готово спреда на видикую стои. Ако паризкѣи носи шесть водана (volants), боярка мора

десетъ имати; есу ли подглавници одъ свилене робе у Лиону четвртъ рѣфа широки, мораю се за подунавска княжества дупло начинити; наштикуѣ а' се на другомъ месту дољня альна до преко чланка, овде мора до преко колена; на кратко, свака нова паризка мода на дољнѣмъ Дунаву по правилу постав карикатура. Далъ на њой се могу видити велике миѣѣуше, вратный и сатный ланецъ одъ злата, прстенѣ гривне и овимъ друге подобне украсе, тако да често као продаванъ драгогъ каменя изгледа. Ову сайность завршуѣ често пренебрегнута обуѣа, и мора се человекъ дивити, кадъ госпою кодъ толикогъ украса у подшеѣнимъ щецеламъ и издргимъ чарапамъ види; юшгъ и то быва, да госпоѣ на забавну вечеру у спаваѣой одеѣи — наравно у прекрасной, изрядно — паризкой — и папучама иду. Рукавице, у коима западне госпоѣ, ако иѣ немаю, великѣи недостатакъ налазе, овде редко се носѣ, шта више на за балъ обученой господи и госпоямъ могу се неопране и одъ сунца изгореле руке видити.

Напротивъ као узоръ материнске дужности могу осталима служити. Оне ниѣу се одъ природногъ закона удалиле, оне саме доѣ свою децу, доикнѣ су едно изванредно разкошство, и никаква слабость у дечинской соби неодвраѣа майку, свему ономъ посветити се, што неѣа дече захтева. Притворно упорство њима ѣ сасвимъ страшно, и природность превазилази меру у опоме, што се кодъ насъ за пристойно држи. Где се наше госпоѣ притвараю као да се одъ стыда заружене или юшгъ мараму на очи мѣду, то отмѣне румунске госпоѣ равнодушно гледаю.

Кадъ ѣ великѣи ручакъ многобройна се ела изнесу, али опетъ различитость оскудѣва. Купинско правило тврдо ѣ опредѣлено. После полѣвке изнесе се необходима мамальга (качамакъ) са сиромъ, којой и лекако мѣѣуестіѣ, и пр. садше потомъ сладке крофне слѣдую. Садъ се текъ прво месно ело покаже. Говеѣе месо редко, телеѣе пакъ никадъ неѣду. Теладъ несме се раніѣ збогъ дамазлука (разплоѣеня) заклати. Изрядно што одъ теста направлѣно родъ ѣ разкошя у отѣнимъ кућама, на противъ шеѣеромъ зачинѣно воѣе прави се у целой изрядности. Стаклетъа и чаше боярка као корпусъ войске нареди, и ако у множини има поноси се. Неможе се нигде тако изрядно шеѣеромъ зачинѣно воѣе тамо дулца (одъ латинске речи dulcis т. е. сладко) названо, ести, као у подунавскимъ земляма.

Што се богатіѣ при гостбама, збогъ велехваленя, ело на асталъ иѣжесе, тимъ ѣ штедливіѣ после фамилярный асталъ поставлѣнъ, и Румуни слѣдую своіой уроѣеной умерености. Подобно южнимъ земляма неволе бояръ обилность ела, и пиѣе ѣ њѣду непознать порокъ; шампанѣръ употреблява изъ велехваленя, а не изъ наклонности.

Мы смо досада нарочито о овима говорили коп се у прелазу одъ уроѣене суровости на луту изображеня налазе — у средиѣмъ станю, кое увекъ противне партаѣ показуѣ. Као што се Евреи у Польской и данастъ стары' свои о-

бычая тврдо придржаваю, тако исто и кодъ старовѣрны боярски породица старина влада, по чемъ в овай родъ смрти подложенъ. Оне произлазе найвише изъ времена фанатичны господара, гди в грчкѣй дворскѣй и обходительный банкъ у отѣмномъ кругу прво место заузимаю. Бояри су задржали источно одѣло са одиркама и кафтанъ, и нѣюве жене виде се у шкуртелькама и у шампѣ, презиру страный езикъ и обычаи, и оно, што в кодъ модернизирани бояра текъ провидно, то се кодъ нын у целой првобитности задржало. Они — и съ нѣма юшть многи почестници у изображеню — неселе на столицама, него са скинутимъ шпелема леже на дивану поредъ доле пруженогъ астала (софра) при ручку. Овай обичай води свой постанакъ изъ древности гди в *κλίνη* — столный криветъ — кодъ Грка и Римляна у обычаю было. Одъ источяка настѣдали су обычаи прстима изъ чинѣ вѣсти, кое гнусность у западняка побуђуе. Као што мы имамо обычаи кинувшемъ „на здравль“ рефи, тако исто и тамо, а осимъ тога и многе друге извандности налазе, кое у човеку иронично смешень производи.

Послужители найвише изъ цигана се састое, коихъ густа коса видъ „полипа човечѣгъ“ дав, и тако су печисти, да гнусность — особито циганско куванъ — у човеку производи. Ово бы се само при великой глади поднести могло. Служавке су такође циганскогъ подрекла, и излазе босе предъ господомъ, будући се то као противно страхопочитано сматра, ако млађи у господарску собу обувени уђу.

Онойна пиѣа, као што в речено, неволу, пиво в рѣаво и редко, у вече пио чай са шеромъ и румомъ, али неуживаю као на западу шунке, саламе, ладно пећенъ и т. д. После ручка или вечере пуше, и то или на дугачакъ турскѣй чибукъ, преко себе отегнуть, или домаћица завѣя цигару турскимъ дуваномъ, коимъ се такође сама послужуе. Свакоме, кои непуши, више се диве, него мы некомъ госту, кои неведе.

У подунавскимъ княжествама, особито у селима, гди добри гостѣница или баръ никакови нема, влада една добродѣтель и то гостопримство. Найболѣ, што куѣа, наравно по станю и иманю, кадра в дати стои госту на услуги, и господаръ куѣе, ако се пређе ни найманъ за домоводство нѣе стараю, сада неуспѣшимъ трудомъ брине се, само ако странца подъ своимъ кровомъ има. У овай услужливости никадъ се онъ неумара, на макаръ посѣта и дуже време траяла.

То су само обшти карактери, кои се подъ различномъ модификациомъ появляю, и све, што се у западнимъ земляма, као: изображенъ, чисте прави, укусь и нѣжно чувство налази, неће ни у лепомъ фамилярномъ кругу Влашке и Молдавѣе оскудѣвати. Истина много ће проћи, да се, пре негъ што се истокъ западу приближи, брой такови фамилия умножи, али треба знати да надъ човечѣомъ рукомъ владаю поспѣшна обстоятелства, коя су у овиъ земляма дугимъ варварствомъ у изображеню препречена быда. Ако се явно

миѣниѣ, самосталность, основоположенѣя, политична мысао у тимъ земляма усели, онда ће се слободнѣе о напредку и будућности помислявати.

Подморскѣй телеграфъ између Европе и Америке.

Найвѣща в идея нашегъ времена, планъ Европы са Америкомъ съ телеграфскомъ жицомъ соединити. Веѣ в првый коракъ къ извршеню голятекогъ плана учинѣтъ, саюзно, државный военый паробродъ „Нягара“ остави 20. Априла ове године Невѣоркъ да бы у Енглеской примю ролу, кою ће у саюзу обала Европе и Америке телеграфскомъ жицомъ играти. Онъ ће у овомъ важномъ дѣлу одъ два енглеска военя пароброда и саюзно-државне парне фрегате „Суевехана“ подпомогнуть быти, коя в последия на тай конаць одъ нѣне дужности у средиземномъ мору одазвана. Предузето в, да се по истеченю два месеца одъ одлазка „Нягара“ рачунаюћи, цело дѣло сврши, онда непосредственно саобштеиъ између старогъ и новогъ света обистиниће се.

Првый планъ овогъ голятекогъ дѣла бы в найпре у Америки одъ прилике пре четири године одъ малогъ некогъ дружества невѣорканскѣй капиталиста предузеть. Они су свима бедама постоянно и упорно противстали и саме понижавоѣе, противне доказе о нѣювомъ тврдомъ одважаю, да се дѣло одпочне, опровергли. Многи су обновленъ телеграфскогъ саюза између обе части света као немогући држали, и сажалѣвали су сиромашне господаре, кои се, тако рефи, „безрасудно“ предузеће само савршеномъ пропасти и великимъ губиткомъ новца окончати може, али невѣорканско, нефундландско и лондонско-телеграфско друштво было в заставлѣно изъ мужева, кои се такимъ страхомъ нису давали застрашити и кои, еданпутъ веѣ о извршеню свога предузећа убеђени, съ особитомъ ревнѣшю и озбиљношю радили, и никаквомъ пречатомъ нити икаквимъ начиномъ надвладати се немогу. Они заключе, ако су подморскѣй телеграфъ између Француске и Енглеске у станю быде начинити, да ће и они између Европе и Америке истый згоднимъ средствама и олакшанияма учинити моћи, и ова средства и олакшания быда су нѣма савршено на разположенѣе оставлѣна. Неможе се одрефи, да в нѣюво дѣло трудно, али почемъ су пређе сасвимъ сумнительна предузи-мания у славу нѣювы извршителя окончана, то се и одъ садашнѣгъ плана савршенъ успѣхъ очекивати може. Имена оны мужева, кои су дрзнули то извршенъ предузети, есу: Петаръ Куперъ, президентъ, Мойсей Тайлоръ, казначей, Самуилъ Б. С. Морзе, телеграфистъ; опетъ као директори: Петаръ Куперъ, Мойсей Тайлоръ, Киръ В. Фидль и маршалъ О. Робертъ. Одъ прилике пре три године примла су ова господа одъ гувернерства нефундландскогъ документъ, кои в ныи исключительномъ привилегіомъ о постановленю одногъ телеграфа на овомъ отрову и на одной одъ граничѣши вода осигураю. Далъ дато

имъ в пѣз државне касе 25.000 долара на разположенѣе, съ коима бы раванъ путь на южной части тога острова начинили, кои в къ уређеню и поправленю линѣе необходимо нужданъ; къ томе предали су имъ интересъ одъ 250.000 долара на 20 година и поклонилимъ се 50 квад. м. землѣ, кою бы сами по своѣй воли избрали. Будући да имъ в веѣ пре ослободительно писмо дато одъ гувернерства острова Прини-Едуарда и Нев-Брунсвика, была в савршена линѣя за намѣранный телеграфъ обновлѣна. На концу 1856. године метули су жицу између речене точке у затоку Сант-Лоренца одъ предгорѣя Рай до предгорѣя Норта, просторно савдѣшенъ землѣ юшть пре две године свршено в. Толико в друштво среѣно было, али пре него што в телеграфска жица између Нефундланда и Ирландя метута, дѣло нѣе се могло за савршено сматрати. Посредствомъ Кира В. Фидля, одногъ одъ два директора цео доодакъ одъ 350.000 фунтѣй штерлинга поделѣнъ в и то на части више одъ 5000 фун. штер., одъ кои на Лондонъ 101, на Америку 88, на Ливерпуль 86, на Глазговъ 37, на Манчестеръ 28 а остатакъ на остаду Енглеску паю. Енглеско правителство драговольно се изяснило, да 4 процентъ одъ капитала за подпомаганъ нѣювы излазећи и улазећи депеша плаѣа, юшть опредѣляло в, да ће, ако тай доодакъ по тарифи више износѣо буде, тай износакъ платити. Правленѣе саюзны држава подобный уговоръ учини ће и свако правителство преправило в по два пароброда къ постановленю жица крозь Атлантскѣй Океанъ, као што в веѣ горе споменуто. — Сачинители жице согласили су се, да пѣлу у савршеный редъ доведу, и за употребленъ способномъ у руке невѣорканске, нефундландске и Лондонске компанѣе учине.

Мысли се, да ће се тай предузетакъ за два месеца савршено у дѣйство привести. Ради извршеня намѣре, лаѣе оба народа узѣхеду по 1250 миля дугачке жице и на опредѣлену точку Океана отиснути се, коя половину спляшигъ одстоянѣя између Нефундланда и Ирландя сачинява. Сваку лађу, коя жицу носи, прати една друга лађа подъ заставомъ свога народа, да бы ѣой у случаю нужде у помоѣе притекла. Одстоянѣе између залива Валенциѣе и Нефундланда износи 1650 миля; но жица, коя ће се ту метути, мора быти 2500 миля дугачка, да бы едно збогъ неравна дна мора а друго уступаия ради ветру и одуи доста было.

Опасна бува у Панамѣ.

У Панамѣ, бреговитой и слабо населѣной зем ѣи у южной Америки, живи шкодливя, животу човечѣемъ опасна бува Нига. Она се држава понайвише у песку и прашина, прилюби се ноги човечѣой и заглиби и у саму кожу да се скоро пишта неосети. Повређеный текъ до нѣе осети сврабъ и опази у кожи приу едну точку. Садъ в време да се человекъ опрости тога

www.unilib.rs
внесногъ госта, кои зла може донети. Настъко-
мо ово угнѣзди се у пете или и међу нокте на
погама, ту снесе одну кесицу съ яйма, кое брой
обитателя непрестано расте. Яя ова лако се уз-
пале и после пређу у запаленѣ, коя ће бити
узрокъ, ако nebude скоре лекарске помоћи, да
се цео удъ мора издубити. Збогъ тога валя ону
кесицу съ яйцама съ великомъ пажньомъ извадити
изъ меса врѣомъ игле, да ништа неостане, да се
опетъ после наново непозледи,

Французъ еданъ приповеда: Калуђеръ некій
врабаюћи се изъ западне Индіе у Француску и
познаюћи за опасностъ тогъ животногъ, оставіо
е на миру кесу съ яйцима у ноги у намери, да
ову памети вредну буву донесе у свое отечество
лекарима да испитую.

Кадъ дође у Француску, то се она мала
точка преобрати у великій чиръ, и сиромашакъ
калуђеръ за награду свое ревности, што е ле-
карскомъ знаю нешто принео, морале допусти-
ти да му се нога одсече, да бы тако быо спаше-
нъ одъ смрти.

Чезни.

Дођи, дођи, ахъ голубче,
Услади ми животъ мой,
Дођи, мое о анђелче!
Да м' оживи погледъ твой!

Еръ за тобомъ срце чезне
Као нѣжанъ цвѣтакъ, ахъ!
Кой безъ благе росе вене,
И постане часомъ прахъ

Дођи, дођи, еръ ми лице
Твое дае любкій май;
Кога небы мое срце
За небесный дало Рай!!!

м. с.

Хумористично.

* Голубъ усуди се да животињъ описуе, и
свакъ е нѣгову правичностъ хвалио. Само лисица,
кою е онъ збогъ нѣногъ лукавства явно кудио,
нашла се уврећена; пакъ га е вребала, и кадъ
га ухвати рекне му: „Ха клеветниче, садъ самъ
те доченала, садъ ћу те по заслуги да наградимъ.
Плаћај садъ животомъ!“ „О! поштеди ме,“ ре-
кне бѣдний голубъ; „та я нисамъ никадъ друго
што писао о теби, него истину!“ „Та башъ зато
те и давимъ, будало!“

* „На што се тако ядашь?“ запита лиси-
ца курака, кога е случајпо средла. „На мою не-
заслужену судбу,“ одговори куракъ, „шестъ
година самъ лава верно и поштено служю; и
быо самъ кодъ нѣга у великой чести, а садъ
самъ у немилость пао, пакъ ме е гологъ нагогъ
одтерао, ниши знамъ крозь што ни зашто!“ „Пакъ
се на то тужишь,“ рекне лисица, „шестъ годи-
на у служби, пакъ садъ у немилости? Занста

тай лавъ морао е добре ћуди бити, кадъ се са-
мо са одтераиѣмъ задовољіо; те нѣ као што
други раде, одну ногу или уво за споменъ одъ
тако верногъ служителя задржао!“

* Веселякъ Балзакъ лежао е едне ноћи бу-
данъ у кревету. Чуе лупу съ ключемъ на едной
своіой брави, дигне главу, и спази, ербо е жи-
жа у соби горела, едногъ допова, кои е почео
орманъ еданъ съ ключемъ отварати. Балзакъ ста-
не ударедъ гроотомъ смеяти се. Лоповъ преста-
не съ посломъ уплашивши се. Балзакъ стане се
іошъ већма смеяти. „Но, што се толико сме-
ешъ?“ запита га лоповъ. „Зашто се смеешъ?
Зато, што си толика будала, па оћешъ да до-
ђешъ силомъ у таваницу, ербо се довлаишь по-
ћу у мою собу съ фаличнимъ ключемъ, да тра-
жишь новаца у едномъ орману, у комъ я на
светломъ и чистомъ дачу и съ правимъ ключемъ
никадъ ни крайцаре немогу да нађемъ.“

* Три трговца целебцие даду едной бирта-
шници, кодъ кое су о вашару были у квартиру,
свое новце на оставу и оду свакій своимъ пос-
ломъ. — Одма дође еданъ натрагъ, и заиште
одъ жене новце у пме свој ортака, ербо су не-
што купили. па нѣ новцы требаю. Чимъ е до-
біо одъ жене новце, одма побегне и никадъ се
више нѣ о нѣму ни чуло. Оно двоица подигну
на жену процесъ, и заишту новце, ербо е само
едномъ дала новце, а казато іой е, да мораю
бити сва тројца, кадъ узхеду новце да изваде.
Жена буде осуђена, да имъ сву штету накнади. —
Адвокатъ Най, кон е башъ тада изишао изъ
школе и почео радити, каже той жени, да апе-
лира. и узме тай процесъ самъ да ради. У су-
ду стане овако говорити: „Ова е жена добила
одъ сва три трговца новце на оставу, и као што
сами тужители кажу, она донде нѣ смела изда-

ти новце, докъ се сва тројца не састану, и не
дођу по новце. Новци су іошъ у рукама ове
жене, и она ће ій одма издати, чимъ сва тројца
дођу по новцу.“ И тако жена та ослободи се
одъ плаћана.

Математични задатци.

— Селякъ некій понесе яя на продаю, узпуть
сврне у меану и да за ракію 10, идући далъ
падне и полупа тако да му остане $\frac{1}{5}$ и 2 яя,
далъ у шуми нађе на котарицу изъ кое узме
да га нико невиди 53 комада и пожури се у
варошъ. Овде изброи и нађе да му одъ броя
понешены 11 фали. Колико е дакле понео?

— Нека жена донесе ябука и крушака на
пјяцу уедно 100 комада почемъ 6 7 крушака
по 4 гроша а 11 ябука по 6 крайцара продати
морала, то донесе само два форинга кући. Ко-
лико е ябука имала а колико крушака?

— Некогъ капетана упитаю колико му е яка
рота. На кое одговори: Половина е у траншеяма
 $\frac{1}{4}$ у догору, $\frac{1}{7}$ подъ командомъ, и 9 леже ра-
нѣни у болници. Колика му дакле рота?

— Двоица топцие бацали су изъ едне и исте
батеріе бомбе. Првй е 36 избацио кадъ е дру-
гій започео, после тога заедно и за исто време
првй учини 8 метака докъ другій 7 али напро-
тивъ другій, толико барута за 3 метка потребуе
колико првй за 4. Пита се колико ће избацити
другій са онолико исто барута колико и првй
погроши

БРАКЪ И ПЕТАКЪ.

Еракъ. Шта ти е, Петаче, нешто си ми
невесео?

Петакъ. Болестанъ самъ, притомъ ми е
іошъ и некій хуля украо пртљакъ.

Еракъ. Ако си болестанъ, а ты иди лѣ-
кару.

Петакъ. Непомаже ништа, еръ лѣкаръ
незна шта ми фали, но лоповъ то известно зна,
али немогу да га нађемъ.

Еракъ. А одкадъ болуешъ?

Петакъ. Та одкадъ самъ почео упраж-
нявати се за учредника. Чини ми се, да самъ
неотице прогутао едно дебело њ, па ми се по-
кваріо стомакъ.

Еракъ. Јо наопако, ако ти стомакъ та-
ково што поднети неможе, тешко ћешъ икадъ
субвенциониратый учредникъ бити.

Петакъ. Дакле и у Брайли быо е еданъ
чиновникъ конзулата биенъ.

Еракъ. Да, ови се агентати умножаваю.

Петакъ. Нису то агентати, већ су до-
казательства одъ стране Турака, да се нѣова ци-
визација са западномъ полудара.

ДОМАЊЕ И СТРАНЕ НОВОСТИ.

Земунъ. Наша варошь досадъ нѣ имала пливаште, оваково за здрављѣ и забаву сходно заведеніе. Овој е оскудни доскочио нашъ предузетый Г. Павле Петровићъ, притяжатель увеселителногъ места кодъ „Радецкогъ“ нежалели ни труда ни трошка да таково што сградити даде. При пливашту томъ наместио е и наставника пливана, кои ће у овој вештини поучавати свакогъ. Г. Павле Петровићъ заслужуе за ово свое предузеће явну похвалу, а мы препоручуемо нашимъ сограђанима найтоплие, да небы пропустили свою децу у вештини пливана дати обучити, еръ познато е давна да гимнастика душевне и телесне силе у човеку яко развія и снажи.

† Београдъ. Као што е познато, да е Велико-британскій конзулъ изъ Букурешта дошао да заступа г. Фонблака за време нѣговогъ болованя, тако исто треба знати, да јошть и садъ наши войници конзулатъ съ najveћимъ мерама строгости чуваю. — Турски низами безъ сваке су регуле, безъ никаквогъ знака войничкогъ, почемъ су тако распуштени, да и овдашњимъ грађанима не само у дућанима, него и у кућама квара чине. Тако пре некій данъ упали су нѣ неколико у одну кућу, почемъ су врата изглавили — еръ домаћи нису се ту десили — и све, што имъ е у руку пало, обомъ однели. Сутра данъ то исто покушавали су и на другомъ месту, али су, одъ дознавши домаћи жестоко одбіени. Они бы многа чуда и покора чинили да наша полиція свою предосторожностъ неупражнява разређуюћи свуда по вароши жандаре, но опетъ може само мало успѣти; еръ такви после учинивогъ злогъ дѣла побегну у градъ гдѣ и браћа сакрју. Требало бы се таквимъ пакостицима забранити тумарати по вароши. — Нѣгово высокопреосвященство г. Митрополитъ

благоизволило е како у Лицеуму тако и у Гимназији прабенъ г. архимандритомъ Јовићемъ на испиту науке христіанске присуствовати, гдѣ му е младежъ на питањѣ пристойно и дубоко почитателно одговарала. — Тако исто одъ стране высокогъ Попечительства просвѣщенія одређеный помоћникъ г. Живановићъ посѣтио е на испиту оба поменута заведенія, гдѣ е одъ г. управителя и профессора пристойно дочеканъ бы.

— Осветила се 29 и 30. пр. м. у Петербургу црква св. Исаака, при којој светковини была е, Гарда у шпалору одъ зимске палате до цркве, око које е была войска, а иза нѣ была су мѣста за гледаоце за коя се скупо плаћало. За поединый прозоръ плаћало се до 150 ср. руб. Царъ е са сыйномъ пратньомъ изашю, а царица са великимъ княгиняма на колима е дошла до цркве, у кою су после ушли. У цркви се служила божија служба, на којој е пѣвало 1400 пѣваца; за тимъ е была велика литія око цркве, у којој е чинодѣйствовао митрополитъ са многобройнымъ свештенствомъ.

— Еданъ дописникъ изъ Беча явля у бр. 153. Об. нов., да се е склопило едно друштво баварски главничара, кое е особито на Хрватску позоръ обратило. Ту имале 6 велики спалука с' добримъ шумама за продаю. У овай паръ налази се на месту еданъ пуномоћникъ друштва, да учлии нуждна изслѣдованя.

— Изъ Клинѣ являю Н. Н. да се ноћу измеђ 26. и 27. пр. м. облакъ проломю и за дуго време велика киша падала, те е изишла река мана и Клина и потопила готово сву равнину луковнѣ, тако да е прекинуто обћенъ на све стране, мостови су дѣломъ разорени, савъ овогодишній усѣвъ пшенице, ражи, кукуруза, ливаде и ост. уништенъ е, тако да су и сами становници неки изъ Клинѣ морали се одселити потерявши са

собомъ свинѣ и сву рогату и телећу марву свою. Ови становници достойни су тимъ више жакаленя, што су прошасте године туће имали.

— Н. В. царица удова Каролина Аугуста толико е напредовала у својој опорави, да ће по свој прилици отићи већ концемъ Юнія у Солноградъ, да тамо ово лето дѣтуе.

— Господинъ баронъ Симеонъ Сына поклоню е веледушну жупној цркви у Толни 2000 ф. ср.

— У државной печатњи изишао е управъ сада войничкій шематизамъ за год. 1858. Онъ се заключава съ концемъ Априла 1858. Услѣдъ нѣга брой сада аустрійска армада четири маршала: Надвойводу Јована, княза Видишгреца, грофа Нужана и грофа Вратислава; 18 намѣштени и 19 ненамѣштени фелдцайгмайстора; 112 намѣштени и 90 ненамѣштени фелдмаршалайтанта; 128 намѣштени и 146 ненамѣштени генералмајора; 260 намѣштени и 156 ненамѣштени полковника. Прегледъ бродова припадаюћи ц. кр. поморству изказуе: 1 линейскій бродъ, 4 фрегате на едро изпронелске, 5 корвета на едро и 2 пропелеске, 5 брика, 12 пароброда на завой, 1 парный яктъ, 3 пропелеске шуне, 3 голете, 4 брика шуне, 16 топчара, 16 пеница, 7 превозни лађа, 3 лађе за бранѣнъ лагуна и 11 каића.

— О величии подпоре, кою е рускій дворъ дозволю князу Даниду, различито се говори, али се изъ сигурногъ извора зна да е иста подъ царемъ Николомъ износила 8000 дуката, а да е сада повишена на 10,000 дуката. Одъ године 1854. почамши было е изплачиванъ обустављю а исто е стопо мѣсеца Октобра прошасте године опетъ дозвољю. Посебна имовина княжева коя е већомъ страномъ у Енглеской удожена, износи, веле, 140,000 фор. Онај милионъ фор., што е наслѣдио одъ свога стица, Петра Петровића II. већ е давна потрошенъ. Н. Н.

ПОЗЫВЪ НА ПРЕДПЛАТУ НА ПОДУАВКУ.

Съ концемъ текућегъ месеца Юнія истиће пренумерация свію оны наши предбройника, кои су се до конца Юнія пренумерирани. Поводомъ тимъ позывамо иѣ найучтивіе на нову предплату. Подунавка, коя е већъ лепо име кодъ читаюћегъ србскогъ света стекла, доносиће као и досадъ поучне и забавне чланке — къ томе, новости и трговине извѣстія; а честита и поштена лица Еракъ и Петакъ проводићеду и у будуће свое мудре макрдіе. — Цена Подунавке остае по старомъ т. е. 1 фор. 30 кр. ср. на три, а 3 фор. ср. на 6 месецій. Пренумерацию прима свака пошта, издаватель и познати г. г. скупители.

УЧРЕДНИЧЕСТВО ПОДУАВКЕ.

Прозласће лађе.	лађа г. Карла Майера, са 500 м. жита, 500 мер. зоби и 7000 м. кук.	Течай на бечкој берзи.						
		7	9	10	11	12	13	
покраи Земун:	12. Юнія Изъ Бечерека у Сисакъ: лађа г. Васе Барака, са 3000 м. пшен. и 5000 мер. кук.	Ю н і я						
8. Юнія Изъ Панчева у Сисакъ: лађа г. Симеона Мандрина, са 3000 м. кук. и 3000 мерава жита.	14. Юнія Изъ Сиска у Бечерекъ: лађа г. Косте Морфе, са дрвима.	Пародный заямъ » 5 »	83 ¹ / ₂	83 ⁷ / ₁₆	83 ³ / ₈	83 ³ / ₈	83 ¹ / ₂	83 ³ / ₁₆
9. Юнія Изъ Сиска у Сегединъ: лађа г. Франъ Позера, са дрви.	Станъ воде (изнадъ 0).	Лутрійскій заямъ одъ год. 1834. за 100 фр.	—	—	—	—	—	—
10. Юнія Изъ Панчева у Сисакъ: лађа г. Николе Милошевића, са 3600 м. кукуруза.	На Дунаву 6 ст. 6 п.	» » 1-39. за 100 фр.	—	129 ³ / ₄	—	—	—	—
11. Юнія Изъ Панчева у Сисакъ: лађа г. Јована Кретића, са 5000 мер. пшен. и 3000 мер. кукур.	На Сави опала е . 1 » 6 »	» » 1-54. за 100 фр.	103 ⁷ / ₈	110 ¹ / ₈	110	110	110	—
12. Юнія Изъ Сегедина у Бродъ: две лађе г. Јована Жотера, са солю.	На Тиси (кодъ Титела — Мая) — » — »	Акцие Аустрійске банке	973	973 ¹ / ₂	974	976	976	975
12. Юнія Изъ Ст. Бановаца у Сисакъ:		» кредит-мобилѣа аустрійскогъ по 200 фр.	226 ¹ / ₄	230 ¹ / ₄	229 ¹ / ₈	228	229 ³ / ₄	230
		» друштва аустр. гвозд. путова по 200 фр.	265 ³ / ₄	268	267	265	267	267 ¹ / ₄
		» подунавскогъ паробр. дрштва по 500 фр.	538	538	535 ¹ / ₂	—	537	537
		» вост. Франц-Јозеф-гвозд. пута	185	—	184 ⁵ / ₈	—	—	—
		Мѣнице за Аугсбургъ	104 ¹ / ₂	104 ⁵ / ₈	104 ⁷ / ₈	105	105	105
		» за Лайпцигъ	—	—	—	—	—	—
		» за Триествъ	—	—	—	—	—	—
		» за Букурештъ 1 фор. добри пара	262 ¹ / ₂	263	262	262	263	263
		» за Цариградъ 1 фор. турс. пара	—	—	—	—	—	475 ¹ / ₂
		Злато	107 ¹ / ₂	107 ¹ / ₄	107 ¹ / ₄	107 ¹ / ₄	107 ¹ / ₂	107 ¹ / ₈
		Сребро	—	—	—	—	—	—

Печата, издае и одговара књигопечатња I. К. Сопрона у Земуну.